

GENERALITAT DE CATALUNYA

PRESIDÈNCIA

COMISSARIAT DE PROPAGANDA

Avinguda 14 d'Abril, 442 bis : BARCELONA : Telèfon 82215

COMUNICAT DE PREMSA

ESPERANTO ELDONO.

Nº. 14.

Barcelona, 17/IV, 1937.

UNUA DE MAJO 1937 KAJ HISPANUJO.

Kvindek jaroj sinsekve la tutmonda proletaro festis la unuan de Majo. La duonan jarcenton la subpremita laborista klaso esprimis en tiu tago sian liberecan volon, sian unuecon kaj potencon. Dum kvindek jaroj, la tago de la Unua de Majo estis la simbolo de la solidareco, frateco kaj unueco por la tutmonda proletaro, en tiu tago malaperis la malnaturaj limoj inter la landoj, inter la kontinentoj. La homoj de la laboro, laboristoj kaj kamparanoj kun malsamaj lingvoj, pro sorto dismetitaj en diversaj landoj etendis reciproke al si la manon por festi la tagon de la laboro.

En Hispanujo, por la laborema popolo, la Unua de Majo estis ĉiam festo kaj samtempe protesto kontraŭ la reakcia subpremo. Hodiaŭ ĝi havas la alian karakteron. Oni ankoraŭ ne decidis, ĉu en tiu tago la laboristaro elmarĉos sole ne sur la stratoj demonstrante por siaj devizoj kaj unueco kontraŭfaŝista, aŭ ĉu ili restos en fabrikoj kaj en tranĉejoj. Verŝajne la Unua de Majo 1937 estos la tago de venko kaj laboro. En tiu tago oni eble laboros kun pli da streĉeco kaj insistu, ĉiu minuto por la milito. La venko dependas de pli granda produktado kaj la laboristoj laborante en tiu tago sciis kaj komprenis la neceson. Tamen, en eksterlando oni supozas, ke la Respublikana Hispanujo estos la punkto sur kiu la tutmonda laboristaro turnos sian atenton. Jam el diversaj landoj alvenis multaj solidarecmanifestoj por la batalanta Hispana Respubliko okaze de la Unua de Majo, kie oni promesas pasigi tiun laboristan feston en la spirito de solidareco kun la heroo Hispana Popolo batalanta por sia libereco kaj paco de la cetera Eŭropo. Certe oni ne forgesos pri la malfeliĉaj hispanaj respublikanoj en la parto okupita de Franco. Tien la respublikanoj en silento solenas la Unuan de Majo kaj ni kun doloraj sentoj en la koro estos ĉe niaj fratoj. Por ili estu la Unua de Majo la tago de liberigo el jugo de la internacia faŝismo, kiu okupis ilian teron kaj mortigante iliajn idojn. Por ni estu la Unua de Majo 1937, la tago de venko super la faŝismo kaj barbareco, por Nova Hispanujo, por Demokrata - Popolfronta - Patrujo. Jen estas la ĉefaj devizoj de la Unua de Majo 1937.

Por efektevigi konsekvence la venkon kaj montri la konscion de Katalunujo pri tiu deziro la Socialista Sindikato (U. G. T.) kaj la Unuiĝinta Socialista Partio Kataluna (P. S. U. C.) prezentis 10 punktojn, nomitajn; "Plano de Venko". La "Plano de Venko", kiu ĉirkaŭprenas la tutan politikan kaj ekonomian liniojn de tiuj du gravaj Katalunaj korpoj estis kreita antaŭ la datreveno de la Respubliko la 14an de Aprilo pasintan kaj kompreneble antaŭ la Unua de Majo. Ĝi estis ĉere kreita por organizi la finan venkon super la faŝismo kaj instali la nerompeblan unuecon por la politikaj partioj de Katalunujo. La aktualeco de la "Plano de Venko" staras sendube en la mezo de la tuta politika opinio kaj pro tio ĝiaj 10 punktoj estiĝas la devizoj por la Unua de Majo.

Jen sekvas la 10 punktoj de la "Plano de Venko".

1). Rapida kreo de regula Popolarmeo en Katalunujo kiel parto de la Popola Armeo de la Respubliko, kiel ĉefa kondiĉo por la venko super la faŝismo kiel fidela vartisto de revoluciaj akiraĵoj kaj liberecoj por Hispanujo kaj Katalunujo post la venko. La armeo starigita, starigita la ŭ la ĝeneralaj deklaroj de militarto kun kun la malkonekto de ĉiuj propraj trupformacioj de Sindikatoj kaj partioj. - Kreado de la sekurecistemo, starigo de subpartoj kaj organizaĵoj por la speciala trupformacio pro tiu celo. - Rapida edukado por la teknikaj kaj politikaj gvidantoj, per elkonstruo de militlernejoj kaj kreo de la centralernejo por la militkomisaroj. Oni devas tion sekvi konsekvence, soldatoj kaj suboficiroj, kiuj jam donis la pruvojn de ilia kapablo en la batalo kaj ilia fideleco por la kontraŭfaŝista afero, ilin fervorigi kaj instali je ordonpostenoj kun pli da respondeco. - La purigado en la ordonpostenoj, en la armeo kaj ĝenerale en Katalunujo. - La forigo de ĉiuj faŝistaj elementoj, kiuj enŝovis sin, la forigo de la indiferentuloj aŭ tiuj, kiuj nenion sentas por la afero de la popolo kaj anstataŭi ilin per memstaraj personoj kiuj laŭ vidpunkto de fideleco jam estas elpruvitaj.

2). Tuja kreado de sufiĉaj rezervoj por la regula Popolarmeo en Katalunujo.

Nº. 14.

7. La tuta starigo de kvin novaj divizioj per la mobilizintoj el la jaroj; '36 - '35 - '34 - '33 - '32 kiel la unua rezervo por nia armeo. - Kiel dua rezervo por nia Popolarmeo: La organizado de la antaŭmilitista edukado de la civila loĝantaro kaj nia tuta militkapabla Junularo. - La organizo de la rezervo, kiu en la defendo kontraŭaera, en la defendo kontraŭ la gasoj, kaj en la defendo de marbordoj estos specialigitaj, kaj la kreado de ĉiuj necesaj specialigitaj trupoj.

3). La kreado de la potenca militindustrio, se la tuta Katalunujo en unu granda, sola fabriko por la rekonstruo por la militmaterialoj estos ŝanĝota; ellaboro de la komuna plano por la egaligo de la tuta industrio, pro la bezonoj de la milito kaj la necesa armigo. - Prizorgi la municion kaj ekipaĵojn por la fronto en Aragono kaj aliaj frontoj de la Respubliko. - La naciigo de la militindustrio kaj militistigo de la transportado. - En daŭro de maksimume tri monatoj povas la minimuma kvanto de 100,000 virinoj anstataŭi la mobilizitajn virojn en la industrio, en la transportado kaj en la publikaj servoj. - La organizo de la batalo kontraŭ la sabotantoj. - Kreo de la konsilantaro por la militindustrio, kaj la tuta agado por la militindustrio laŭ la sekurecplano kaj kun la konsento de la respublikana Registaro, organizi, kunigi kaj disvolvi ĝin.

4). Ekonomia politiko de la milito. Egaligo kaj la disvastigo de industrio laŭ la necesoj de la milito. Metia reinstruado de la laboristoj kaj - inoj. La kunigo de ĉiuj industrioj kaj entreprenoj, la utiligo kaj la distribuado de krudaj materialoj laŭ la neceso de la militindustrio. - La severa ekonomio - ordo sub la retiro, eĉ de la plej necesaj aĵoj, por ĉion koncentrigi al la milito.

5). La prava politiko sur la kampo. Certeco pri la libereco por la kampaĵoj, kiuj individuaj aŭ kolektive laŭ propra volo perlaboras la teron. - Per kreditoj kaj aliaj rimedoj devas naskiĝi la plej utila kaj militnecesa agrikultura produktado. - Kiu por la aĉetado kaj vendado povas esti regulata, se oni subtenos korporaciojn kaj organizos la eksteran komercon, laŭ bazo de interkonsento inter la Registaro de Generalitat kaj Respubliko.

6). Certeco kaj la revolucia, kontraŭfaŝista ordo. Rapida starigo de la unueca "Certeckorpuso" (polico) por la interna ordo, laŭ la antaŭa, senpartia kaj objektiva purigado de diversaj dekretoj, kiujn la antaŭa Kataluna Registaro forlasis. - Sistimata kaj senpardona batalo kontraŭ la "Quinta Colono" (Kvina Kolono - tiel estas nomita la ŝpionorganizo de la faŝistoj) - Batalo kontraŭ ĉiuj faŝistaj elementoj kaj sinsekve la la obligacia purigado de ĉiuj kontraŭfaŝistaj organizaĵoj kaj partioj. - Energia kaj rapida subpremo de la nekontrolitaj elementoj kaj grupoj.

7). Senpardona batalo kontraŭ la spekulantoj, interkomercistoj kaj tiuj homoj, kiuj el la oferoj kiujn la milito kaŭzis al la popolo, tiras profitojn. - La plena respektado de rajtoj kaj interesoj de la mezklaso, kiu estas inklina partopreni honeste al la komuna streĉeco kaj ofero. - Kreo de eksterordinaraj popoljuĝejoj, kiuj laŭ ekzempla maniero punos la krimajn misuzoj de militprofituloj, kiuj riĉiĝis sin je la malriĉeco de la popolo.

8). La kunigo de ĉiuj armiloj en la manoj de la Registaro, por ke ili povu esti uzataj por la neceso de la milito.

9). La kreado de la militmaterialo, la taŭga sintenado en internlando. - Realigo ekzakte ekonomian politikon por eviti ĉiujn superfluaĵojn elspezojn kaj forigi la burokratismon en ĉiuj publikaj oficejoj, entreprenoj kaj oficoj en la tuta lando. - La prava dispartigo de ĉiuj oferoj kaj ĝenaĵoj de la milito laŭ ekonomiaj eblecoj de diversaj tavoloj de loĝantaro. - Klopodo por la impostkaj bank - politiko, tiel kiel ĝin postulas la milito.

10). La tuta aktiveco kaj ĉiu agado devas subordigi la plej altan celon, la venkon kontraŭ la faŝismo. Intima kunlaboro kun la Registaro de la Respubliko ĉe la fronto kaj en la ariergardo kaj kun plena konvinko, ke la liberecoj de Katalunujo estas atingitaj kaj firmigitaj, se ni kuniĝintaj kun la Hispana popolo scios batali kontraŭ la komuna hispana kaj internacia faŝismo. Por unu Registaro, kiu efektevigos la Planon de Venko.

La horo de Katalunujo jam venis. De Aragon - fronto povas la faŝistaj trupoj,

Nº. 14.

kiuj okupis la hispanan teron ricevi la lastan baton. Ĉiuj energioj de Katalunujo devas esti mobilizataj, por ke tiu celo povu esti efektivegata.

Ĉiuj Katalunoj povas unuiĝi kaj labori sub la gvidado de la Registaro, kiun Katalunujo bezonas kaj havos, mallongigi la daŭron de tiu sanga milito, kiun la internacia faŝismo al ni deklaris.

La Unuiĝinta Socialista Partio Kataluna kaj la Ĝenerala Sindikato (U.G.T.) postulas en konscio de ilia respondeco, ke ekestu la Registaro, en kiu ĉiuj kontraŭfaŝistaj - proletaj - demokrataj fortoj partoprenu, kiuj estos pretaj kun ĉiuj rimedoj eviti, ke Katalunujo prenu en danĝeron la venkon de la tuta Hispanujo. La Registaro, kiu estas inklina en decida maniero rompi kun la danĝera agadmaniero kaj akcepti dekretojn kaj plenumi ilin. La Registaro, kiu decideme iras antaŭen kaj per fera volo venkas ĉiujn malfacilaĵojn kaj kontraŭstarojn, kiu fevoras la realigon de la granda "Plano de Venko".

La Unuiĝinta Socialista Partio Kataluna kaj la Socialista Sindikato (U.G.T.) turnas sian vokon al ĉiuj Katalunoj, al ĉiuj laboristoj, kamparanoj, soldatoj, oficiroj, aviadistoj, maristoj kaj al ĉiuj armitaj fortoj, al ĉiuj laborantoj en katalunujounuigi en unu potenca bloko, kiu donos al ni la rapidan kaj plenan realigon de Plano de Venko.

ĈIUJ PROLETOJ EN LA MONDO, KUNE KUN NI.

La ĉiujara rememorigo pri la Unua de Majo, motivo por ke la tuta proletaro manifestu sian potencon antaŭ la internacia faŝismo, devas transformiĝi tiun ĉi jaron al solidareca provo por la Iberiaj laboristoj.

Ĉar, se la tuta produktanta mondo honore rememorigas tiujn kvar martirojn, kiuj stoke sciis oferi siajn vivojn por pli bona homaro, kial ne fari admiran kaj dankatan tributon por la miloj da popularaj aŭ ne konataj herooj falintaj por la plej justa afero? Kaj ankoraŭ pli: Kial ne efike helpi, morale kaj materie tiujn, kiuj estas plenumantaj abnegacie la historian taskon renversi la jarcentajn malamikojn de la proletaro?

Sentime erari, ni povas certigi, ke la internacia laboristaro scios respondi al tiu iniciativo, kaj ke la laboristojaj organizaĵoj el ĉiuj landoj pronos sur sin tiun iniciativon propogandante kaj envojigante ĝin sur la terenon de la pozitivaj realecoj.

Do, estas necese, ne perdi la tempon. Ĉiuj kontraŭfaŝistaj organizaĵoj el tutmondo devas fari la aktivan propogandon, kiu malkvietigu ĉiujn kontinentojn, kiu grupigu en sama sincera sinteno kaj decida ĉiujn bonvolajn homojn. Ĉiujn laboristojn el la mondo! Ne devas resti urbo nek vilaĝo sen esti trafita de nia peto!

Kvankam la tuta universo vibru por ni, profunde sentu nian lukton kaj sindoneme kaj malavare kuraĝigu nin, ĝi nur estas plenumanta sian devon. Antaŭ la sovaĝa antaŭen-irado de faŝismo, kiu ĉie lasas la nigran postsignon de la barbareco, la liberaj homoj havas jam montritan sian devon; Lukti senripoze kaj sen rimarki oferojn, ĝis la atingo de triumfo de la progresigaj kaj liberigaj fortoj.

Hodiaŭ estas Hispanujo la ĉefa scenejo de la invadanta eksperienco; morgaŭ, povos esti Francujo, Usono, Anglujo, aŭ Skandinavjo. Tio ne gravas; faŝismo antaŭ ol morti malespere moviĝas kun la intenco dispecigi la publikajn liberojn kaj ekstermi la nomajn rajtojn, Tuj komencante tiranion kaj krualecan epokon kiu permesos ĝian ekzistadon. La proletaro de Italujo kaj Germanujo ĝemas jam subpremata de la monstro. El nia energio dependas, ke la minaco ne etendiĝu, kaj ke ni laborigu ankoraŭ niajn klasfratojn hodiaŭ suferantaj ĝin.

Nº. 14.

Ke la proksima Unua de Majo lasu neforgeseblan memoron en la daŭro de la socia luktado. Ni faru el tiu ĉi festo, tiun de la internacia kontraŭfaŝismo. Laboristoj el la tuta mondo, vi devas decidi !

(el la manifesto de la Anarĥista Junularo okaze de la Unua de Majo).

LA JUNULARKONGRESO EN MADRIDO.

LA PAROLADO DE GENERALO MIAJA.

En la granda, kun ruĝa tuko ornamita salono de Atineo, en Madrido okazis dutaga plej grava kongreso de Madrida Junularo, kie estis pritraktita la unuigo de ĉiuj Junularaj organizaĵoj. Tiu kongreso, kiu okazis en atmosfero de entuziasmo, kunigis ĉiuj delegitoj en unu Popola Fronto. Ĉi-tie oni povis vidi ĉiujn Junularajn gvidantojn kaj tendencojn de hispana Junularo frate kunligitajn; Unuiginta Socialista Junularo, la Junularo de Respublikana Unio, el la dekstra flanko de Junularfronto, plie la delegitoj de en Popolfronto aliĝinta Katolika Junularorganizo, ĉe ĉiuj regis unuanimeco pri la demando, kiu staras en la unua vico de ĉiuj intereso de hispana Junularo, pri la demando de ilia kunigo. La signifo de tiu-ĉi kongreso, kiu dum du monetoj de intensa laboro estis preparita, estis ankoraŭ plifortigita pro la ŝeesto de kelkaj anoj de Anarĥista Junularo, kiuj en sia propra nomo partoprenis la Kongreson, por esprimi sian deziron, vidi unuigitan la Hispanan Junularon.

En la unua kunsidtago esploris Felipe Argonada, la ĝeneralsekretario de Unuiginta Socialista Junularo en Madrido, la fundamentajn taskojn, kiuj devas esti realigitaj, se oni volas akiri la unuecon. Kaj jam en tiu unua tago de kunsido tiu el soldatoj - kaj fabriksoldatoj konsistanta kunveno esprimis sin por rektaj celoj, montrante la malfacilaĵojn kiuj estas ankoraŭ por venki, sed sur la vojo, kiu devas esti malfermita. La parolado de generalo Miaja, kiu salutis la hispanan Junularon, montrigis tuj la aktualajn demandojn en la justa lumo.

Enkondukante sin, demandis Miaja, kio postrestus de Madrido sen tiu flama entuziasma Junularo, kiu en momento, kiam ĝi renkontis la malamikon antaŭ la pordojn de urbo, la urbon defendis. Li laŭdis pro tio la Junularon ne nur pro ĝia rolo, kiun ĝi por la defendo ankoraŭ ludos, sed ankaŭ deziris, por pli da politika respondec. Se oni pensas pri la decida rolo en Madrida epoko pri la Madrida Junularo kaj pri la rolo, kiun ĝi ludos en estonteco en tiu sendependecbatalo, tiam ricevas la vortoj de Miaja la puran signifon, kiun sekve oni povas kunmeti. La heroo hispana Junularo, savis Madridon kaj la tuta mondo laŭdas ĝin pro tio, sed pli certa rimedo por ili estas, venki la militon, por sin tute unuigi sub la sama flago.

Tiuj ambaŭ punktoj retrovis sian apogon en la paroladoj de diversaj parolintojn, sed speciale en la alparolo de la sekretario de Madrido.

Ili koncernis la precizan klarigon de la solvontaj problemoj, por ke tiu heroo kaj tiuj kvalitoj, amplekse kaj gvidate, donu la venkon al hispana popolo. Tiel estis la demandoj pri unueco ĉiam montrita al la fincelo, la venko.

La unua demando estis la starigo kaj la disvolvo de la Popolarmeo. La esploro de tiu punkto povas koncize esti montrata. La nacia respublikana armeo, kiu defendas la landon, ne estas plu la sama, kiu antaŭ la 18^a de Julio 1936. Ĝi estas la armeo de la popolo, komanditaj de oficiroj el la popolo. La proletaro kaj la mezklaso, kiuj per tiu estas kunfermitaj, batalas por la samaj celoj, la Junularo, kiu ĝin anstataŭas per granda parto, devas efektive ĝian unuecon. Ĝi faros tion per devizoj, kiuj de diversaj grupoj estos akceptitaj, tio signifas laŭ devizo por defendi la demokratian Respublikon, kiu post la ribelo naskiĝis. Ĉar la efektivego de tiu armeo estas efektive la defendo kaj konkero de ĉiuj demokrataj liberecoj en antaŭeniĝinta senco. Tiu estas tre konata devizo, pri kiu oni tuj post la ribelo konsentis. La parolintoj vidis en

Ns. 14.

la kunigo de Junularo, kiel ĝi estos en la armeo endukita, la plej sekura rimedo por plena unyigo de proletaro en industria kaj politika tereno. La sama unueco devas ankaŭ ekesti por la kreo de la pli forta kaj plimultnombraj rezervoj.

La dua punkto estis la plifortigo de batalo kontraŭ la malamikoj de la unueco, ĉien kie li aperas, tio estas en la armeo, en la politika kaj sindikata vivo. La malboniĝita kaj krima agado de Trookismo en la armeo kaj kontraŭ la Popola Fronto devas esti signita kaj de la ceteraj deligitoj kondamnita.

Trie estu renovita la konfeso pri fidelo al la Registaro de la Popola Fronto kaj eĉ per la voĉado de la tuta kunveno. Pri tiuj demandoj okazis dum la kongreso multaj diskutoj.

Kio estas la konkretaj decidoj en la kongreso? Ĉar la hispana Junularo bezonas urĝe la efektevigon de la unueco, pli ol devizoj kaj instigoj. Se eĉ tiuj proponoj, kiuj estis prezentitaj en la kongreso de Anarĥista Junularo, ne ĉiam unuanime estis akceptite, tiam minimume montris eĉ tiu konkludo fakto, ke la Junularo de Madrid estas volema, venki ĉiujn kontraŭstarojn, kiujn ĝi renkontos sur la vojo por unueco. Jam montriĝis sin la unuaj signoj de unueco. Ĉe la fino de la kongreso kuniĝis la Junularo de Maldekstraj Respublikanoj kun la Junularo de la Respublikana Unio en unu organizo - tamen nur buŝe - realigita ligo inter la Unuiĝinta Socialista Junularo kaj la Anarĥistaj Junularorganizajoj estas la ekzemplo por la novaj interparoloj.

Sur la tereno de produktado, tiu kongreso entuziasmigis la laborantan Junularon por la plifortigo de militindustrio. Tiu kunigo de Junularo trovas en la brigadoj de armeo kaj en fabrikoj fortan influon. La kongreso estis tre grava paŝo por la unueco de hispana Junularo, kaj ekzemplo por eksterlando por por sekvi tiun Popolfrontan unuecon kontraŭ la faŝismo, por la demokratio kaj paco!

TRAFA DECIDO DE LA SINDIKATORGANIZAJOJ DE KATALUNUJO.

La Lokaj Sindikataj Federacioj de Barcelona C.N.T. kaj U.G.T. decidis, ke siaj anoj donacu la salajron de la tago 14^a de Aprilo. Datreveno de la Respublikstargo en Hispanujo. Do, en tiu-ĉi jaro la feston de la proklamo oni solenigis, laborante ĉe la ariergardo kaj batalante ĉe la tranĉeoj de la fronto. Tiel okazis la datrevenfestoj anstataŭ, kiel en antaŭaj jaroj, per paradoj kaj ĉiaspecaj festoj.

La du sindikataj federacioj elektis por tiucelan komitaton, kiu prizorgos la bonan plenumon de tiu unuanima dispo. Tiu-ĉi Komitato, kiam estos kolektinta tiun ĉies unutagan salajron, donca la tutan monsumon al la Prezidanto de Katalunujo, Ludoviko Companys, por ke ĝi estu plene destinota al la hospitaloj.

LA KRIMOJ DE FAŜISMO.

Ĉiutonaĵoj voĉoj ploris-ploras ankoraŭ - la mortigon de Frederiko Garcia Lorca, juna kaj granda poeto de la renaskiĝanta Hispanujo; neatendite, kaŝita, subite, kanta, la mortigo, kiu tre ege suferigis nin pro la ne ripareblaj kaj ne meritaj doloroj de li travivitaj...

Kaj, ankoraŭ sonanta la eŝo de tiu plorado, nun, alifoje, ĉiutonaĵoj voĉoj-

Nº. 14.

Universitatoj de Eŭropo kaj Ameriko, Korporacioj de Azio kaj Oceanio, profesoroj, studentoj de Aŭstralio kaj Novzelando - plendas pri la doloro pro la mortpafado de Leopoldo Alas Argüelles, la glorfama rektoro de la Universitato de Oviedo; mortpafado preparita kaj laŭte publikigita per terura malrapido, kiu permesis, ke de la tuta mondo alvenis po centoj, la indignaj protestelegramoj, petante lian liberigon, incitante al kompato kaj al la plenumo de vera justeco, kiu ne niam signifas krualecon kaj venĝon.

Sed ĉio estis vana. Tiu ĉi, preparita kaj antaŭvidita, teruraĵo estas plenumita san kiel oni plenumis alian kaŝfaritan kaj ne suspektitan teruraĵon. Ĉar la maljusteco de la faŝismo malfermas la vojon al ĉiuj teruraĵoj. Kaj de la juna poeto estis kantinta la sanktan fruktodonan avidon ĉe la esenca virino, kiu estas la popolvirino, kaj li estis sin klininta al ŝi per la koro kaj la inteligento al la flanko de tiuj, kiuj suferadas, por aŭskulti kaj kompreni ilin; la eminentaj profesoroj estis metinta sian kulturon, siajn verkajojn kaj siajn vortojn je la servo de la demokrataj ideoj; je la servo de la Respublika afero, je la servo de la popolo. La gentoj hodiaŭ vivantaj kaj ordonantaj ĉe la nigra Hispanujo, ne povis pardoni tiujn "pekojn, pro amo kaj klareco". Kaj, pro ambaŭ okazaĵoj, blindaĵ kaj surdaĵ, ili pretendis, mortigante la viron, estingi la lumon, dronigi la kanton. Sed, kompreneble, la lumopli forte rebrilos, pli vibranta la kanto; sed, ho ve! La viro estis enigita en tiun nemerititan mortteruron, malsaĝe, kruele kaj beste maljusta.

Pri Leopoldo Alas Argüelles, lia inklino portis lin tra maldamaj vojoj, aŭ distancaj, de la nivelo kaj la ĵurnalo.

La katedro estis lia pasio, kaj en lia profesor studado atingis, juna ankoraŭ, la altan postenon de la rektoro de Universitato de Oviedo, posteno, kiun li ĉiam plenumis per absoluta oferemo, per perfekta konduto kaj per demokrata spirito, kiun ne hontis, kontuzmaniere, konstatiĝi antaŭ la tribunalo liaj propraj politikaj malamikoj.

Neŭtrala homo, laŭdinta rekta kaj respekto plena pacamanto..... Sed, viro havanta fortojn fortajn konvinkojn. Leopoldo Alas estis respublikano, demokrato kaj la amiko de la popolo, li estis defendinta siajn ideojn kaj sentojn per paroladoj kaj ĵurnalartikoloj. Tiu ĉi estas la kulpo, kiu metis lin antaŭ la ekzekuta soldatamaso. Tiu ĉi estas la krimo, kiun la faŝismo ne pardonas. Kaj, nun Leopoldo Alas rektoro de Unuversitato en Oviedo, eminenta homo, kaj senmakula civitano estis mortpafita.

GRAVAJ DEKLAROJ KAJ HUMANA DISONO DE LA MINISTRO DE

JUSTECO.

La ministro de Justeco, Garcia Oliver, ne estas viro la^ŭ antikva kaj kaduka, leĝburĝa kutimo. Li disvolvas laŭdindan aktivecon, kvankam multaj ne scias vidi tion.

"De la nuna momento dum kiu mi prenis sur min la respondecon pri la justecministrejo, estis por mi konstanta kaj rapidiga okupo atingi la reorganizon de la juĝaj funkcioj tra la tuta lojala teritorio, ĉar mi opiniis kaj opinias, ke la normala funkciado de la Popoltribunalo, ne estas nur postulo montranta la indecon de la Respubliko antaŭ la mondo, sed necesega faktoro por la politika envojigo de la revoluciaj sopiroj laŭ la Justecordo. Por la plenatango de espremita celo, mi devis dediĉi ĉiujn miajn klopodojn; kaj per la entuziasma kaj sincera kunlaborado de la Subsekretariaro kaj de la tuta oficistaro, kiun mi devas aldoni, funkcias tute regule en ĉiuj lojalaj provincoj de la Respubliko; la Juĝestraro kaj la malliberuloj trovigantaj sub ĝia

J. García Oliver

Ministro de Justeco. kiuj, iuj diras, estas egalaj al tiuj de la faŝismo, sed laŭ la formo kiel ili estas strukturitaj en Hispanujo, ili tute diferencas pri tiuj kavernoj ekzistantaj en Germanujo, Italujo kaj Portugalujo. En tiuj-ĉi landoj, la politikaj kondamnitaj nenion faras, sed fizike oni turmentas ilin. Tamen, en nia lando, iliaj kondamnoj aliĝas je utilaj laboroj favore de la socio, kiun ili intencis ataki, konstruante superverŝajn kanalojn kaj konstruaĵojn por la granda publika utilo, traktante ilin samkiel en ĉiu libera lando kaj inde superigante ilin, ne per la vipa turmento kaj humiligo, sed per laboro, kiu indigas la homon.

Tio plej interesa el la lastaj disponoj, estas la dekreto rajtiganta la vidvinojn de milicanoj mortintaj dum la kampanjo, kvankam antaŭ ol okazi la morto de la amata estaĵo, ili ne estus leĝigitaj sian geedziĝan staton laŭ la leĝaro, kiuj havos la samajn rajtojn ol tiuj vidvinoj leĝigitaj sian geedziĝon.

Ci-tiu dispono plene rimarkigas la progresigan kaj modernan spiriton de la Ministro de Justeco kaj miligas grandan teruran antaŭjuĝon de la mortinta socio plenplena da nehumanaj laŭleĝaj konceptoj tute kontraŭagantaj la leĝojn de la Naturo.

KIE ESTAS LA BANKO DE HISPANUJO?

Estas tre bela la lasta montrampo de la frankismo. Ili eldonigis bankbiletojn datumitaj en Burgos, sur kiuj, por ke nenio manku, almenaŭ laŭŝajne, tio estas, en ilia leĝa aspekto, estas supreskribita: Banko de Hispanujo kaj la kutima legaĵo "La Banko de Hispanujo pagos al la biletportanto..."

Sed, kia Banko de Hispanujo? Kie estas la Banko de Hispanujo? Ĉu en Burgos? Ĉu en Valladolid? Ĉu en Huelva? En Sevilla ĝi ne estas, kompreneble, male Queipo de Llano jam estus forrabinta ĝin. Kie estas, ni ripetas, tiu Banko de Hispanujo respondenanta pri la biletdono fabrikita de Franko (Franco)? Laŭ la konstitucio de la Hispanuja Banko, ĉi-tiu havas sian centrejon en Madrid, siajn tenejojn en Madrid, sian administracion en Madrid, sian Administracion Konsilistaron en Madrid, sian ĉefestron reprezentantan la Nacion en Madrid. Tiuj ekzistantaj en provincoj estas nur filioj de tiu-ĉi Banko de Madrid. Ĝia regularo devigas, ke la biletdonoj estu faritaj interkonsente kun la Ŝtato, en la litografejoj,

Nº. 14.

Kiujn ĝi montru kaj kun la interveno de la Mondomo, kiu devas doni la numerigon kaj registri la monpaperon. Krome, la Ŝtato ankaŭ estas en Madrid-aŭ provinzore, en Valencia-, samkiel la Mondomo. Ĉu eble Franco prenis Madridon kaj ni tute ne sciiĝis pri tio?

Krome, la bankbileto, havas la valoron, kiun la Ŝtato donas al ĝi per sia respondeco kaj siaj orrezervejoj. Ĝi nur estas simpla rajtigilo por ŝanĝofaciligoj kaj pezevitado. En ĉiu lando, kie Financo estas bone organizita, oni ne povas eldoni pli da monpapero ol tiu respondeanta la ekzistantan fizikan materialon. Tiamaniere, ia ajn ŝanĝrapidigo ne povas endanĝerigi la eldonintan Bankon, kaj krom tio, la landan krediton, pro la ekzistanta kvilibro inter la valoro de sia trezoro kaj sia monpapero, ĝi restas staranta. Fine, monpapero sen tiuj-ĉi formulaĵoj estas nenio, kaj tiu Ŝtato aŭ pseŭdo Ŝtato, eldonanta tiun-ĉi monpaperon, faras bravegaĵon, kaj ke ili danku al ni pro la eleganteco de nia kvalifiko.

La falsigistoj de Burgos povus pretendi, ke posedante ili aŭtentikan monpaperon, pro ĝia kolektado, pri kiu devas respondeci la Banko de Hispanujo, ili samtempe respondecis al siaj devigaj klientoj, pravigo pli bone akceptebla se antaŭ ol la eldono ili ne estus stampintaj la leĝan monpaperon, per kies stampiĵo ili perdigis ĝian tutan valoron, ĉar ĝia modifo valorigante falsan Ŝtaton, alligas ĝin je faŝista devizo. Sed jam farita la unua eraro, tiu pri la stampado, ili jetis sin senfine tra la montrampa vojo, elmontrante per sia malpura manipulado sian skrupulan kaj metalan mankon.

La procedo ne estas elpensado de Franco, nek de liaj teknikistoj, kompreneble. Tio estis elpensita en Germanujo okaze de la armistiko. La germanoj faris la plej grandan montramon, kiun registras Historio, nur komparebla al tiu de la Banko de Angola, de Portugalujo, dudek jaroj antaŭ ol ili. Sed tio nuntempa, havas pli da graveco, ĉar en Germanujo faris tion la propra "Reich", respondecante iamaniere per la hipoteko al siaj teroj, al siaj domoj kaj al sia industrio kaj ĉefe al sia kredito kiel aŭtentika Ŝtato, dum en Burgos, faris tion bando de banditoj, kiuj forĝis Ŝtatarikaturon, samkiel povus esti ĝin farinta iu ajn leĝenda bandito, tra sendefendaj loĝlokoj.

La germana montrampo bone sukcesis. Germanujo havis la helpo de aro da idiotoj, kiuj ankoraŭ konfidis ĝin kaj kiuj reprezentis grandan nombron da miliono de bone etenditaj tra la mondo. Ĝi estis kvazaŭ monkolekto farita kiel simpatio al la malvenko de la imperio. Cetere, la "viktimoj" de la germana ŝtelego rajtis plendi pri nenio, ĉar kiam ili aĉetis la markojn sentis tro da germana inklino kaj multe da egoismo. Sed koncernante la nunan montramon ekzistas nenio el tio. Ĝi estas falsa monbileto perforte altrudita sen respondeco de iu serioza Ŝtato. Monbileto tiel falsa kiel la estraro de la Ŝtato de Franco, kiel lia animo...

Lauŝajne la eldono de tiuj monbiletoj okazigis, ĉe la faŝista zono, multajn malĝojigojn. La loĝantaro ne akceptis ĝin. Ĝi preferis la monbileton, kvankam ĝi estus stampita, de la Respubliko. Tiu-ĉi mono memorigis ĝin, ke estis aŭtentika Ŝtato, kiu respondecis kaj tio esperigis ĝin. Male, tiuj-ĉi novaj prospektoj de Franco, timigas la loĝantaron kaj por ke ili estu akceptitaj, devis denove agi perforte, pri kies sistemo, la friponoj de Burgos estas majstroj.

Tra la diversaj revolucioj okazintaj en Meksikio, multe da generaloj, farigis siajn monbiletojn, deflankigante la oficialan monon. Per sia komando ili altrudis sian monon. Lauŝajne, tio estis logika afero. Sed la meksikanaj generaloj ne eldonigis monpaperon sub la respondeco de iu Banko, sed sub ilia propra respondeco. Ili altrudis kaj ili respondecis tiun monpaperon. Neniam ili pensis enmiksi la Bankon de Meksikio, ĉar ĉiuj, eĉ la plej simplaj, estus mokintaj la eldoninton. Ne estas la sama afero altrudi revolucionan monpaperon en la regata zono, sub la respondeco de Banko, kiun ili ne kontrolas. Laŭ la nuna aspekto, povas esti granda neceso fari tion sekve, se Franco estus farinta ĝin tiel, li ne estus malbone aginta, laŭ lia plano, kiel rabisto de Hispanujo. Kion oni ne rajtas fari estas eldoni je la nomo de la Hispanuja Banko, eĉ kopiante la formuleton "El Banco de España pagará al portador..." (La Banko de Hispanujo pagos al la biletportanto....) Ĉar la vero estas, ke la Banko de Hispanujo pagos nenion pri tio. Kaj tion scias, kiuj ĝin eldonis tiuj, kiuj perforte uzas tiun falsan monon kaj, ĉefe, ni, kiuj tiuokaze devus pagi.

Car Franco kreis tiom da, kial li ne kreis Bankon? Ekzemple, la Faŝistan Bankon? Kreita la organo, facile estus estinta al li apliki la funkcion, kaj en ĝi ankaŭ povis esti tiu pri la monbiletdonado de la Imperiestra Stato. Faŝista Banko! Imperiestra Hispanujo! Stato de Burgos! Tio estas, kun la plej pompa noko, kiun li estus kredinta pli efektiva....

FASISTA DEMAGOGIO KAJ LETEROJ AL ITALAJ SOLDATOJ.

La malvenkego de Guadalajara permesis, oni scias, ekposedi nerefuteblan oficialan dokumenteron pri la malkaŝa itala interveno. Ekzistas alia, kiu, pli humildevena, ne estas pro tio malpli elokventa: ĝi estas la korespondaĵo de la soldatoj. Per ĝi, oni penetras en la akran kaj tragedian flankon de tiu milita ekspedicio. Ĝi konfirmas en ĝiuj punktoj la deklarojn de la kaptitoj. Kompare kun la fanfaronaj militistaj deklaroj, tiuj leteroj montras la disiĝon ekzistantan inter la faŝismo kaj la popolo. Ili denuncas la hontan ŝantaĝon faritan pri la heroeco kaj virtoj faŝistaj. La realeco, la modesta kaj kruda realeco staras tie interne.

Vidu jen la Italujon de la registoj je pompa frazeologio, tiel, kiel ĝi aperas en cirkulero adresita al la "herocaj" masakristoj de Malago:

"Komandantaro de la Unua Brigado de Libervoluloj. (Laŭ dia volo). Tagordo Nº 3 de la 10 de Februaro 1937/XV.-La generalo de divizio, ŝefkomandanto de la libervolulaj fortoj, adresis al la trupoj dependantaj de la unua brigado, kiuj konkeris Malagon, la sekvantan proklamon, en dato de la 9ª de Februaro: De post hodiaŭ la Unua Brigado de libervoluloj alprenas la nomon: unua divizio de libervoluloj.

Legianoj de la Unua Divizio de Libervoluloj! Vi skribis de Malago gloran paĝon! En tri tagoj de batalo kaj de marŝado, vi liberigis unu provincon el la ruĝa barbareco; vi redonis al ĝi la pacon, la liberecon, la vivon! Tiel agas faŝismo, kaj vi, ĝia avangardo armita en lukto por idealo, vi interpretis ĝian spiriton, vi elmontris ĝian dinamismon.

Al vi, oficiroj kaj libervoluloj, al via komandanto generalo Arnaldi, kiu kondukis vin al konkero de Malago, mian dankon, kiu esprimas kaj interpretas la penson de TIU sekvanta vin de malproksime! Oficiroj kaj libervoluloj de la Unua Divizio; aŭ ni!

La divizigeneralo, misioĉefo: subskribas: Mancini.

Malago, la 10ªn de Februaro 1937ª/XV. Generalo komandanta: G. Arnaldi."

Apud la faŝista verovo, vidu la simplan kaj doloran lingvon de la humiluloj, esprimitan en la letero reproduktita ĉi sube kaj sekviĝa de ĝia traduko: Traduko de la letero reproduktita sur la antaŭa paĝo:

"Mia kara edzo: Hieraŭ la 18a mi ricevis cian karan leteron, kiu sciigas al mi la bonegan staton de ĉia sano; mi povas certigi al ci la samon pri mi, pri niaj karaĵaj infanoj kaj pri la tuta familio de ĉia kaj de mia flanko. Kara edzo, mi ricevis ankaŭ du poŝtkartojn. Mi, kara edzo, ricevas ĝiujn niajn leterojn, sed ni ne scias kial ci ne ricevas novaĵojn de mi....(?) ne....(?) kiel fari. Tamen ci diras al mi, ke kiam oni liberigos cin la hispana registaro donos al ci premion de 6,000 liroj; ci estos kontenta je tio, sed ci esperu, ke ci devos elteni kelkajn suferojn; la monó iras kaj revenas, sed la sano ne revenas plu. Kara edzo, ci volas scii, ĉu mi ricevas la militpagon; mi enspezas

e darincora che non tu non
 ti puoi immaginare il vedere
 di chiara e dice che quando
 alcuni vuole portata la famola
 ti dono un forte facio.
 mi sono la tua mamma
 e incarta da lettera e un
 cartoline illustrate ora ti
 manda la sento per
 tuo padre e tua madre
 e da da i miei tuoi fratelli
 facci dalla mia famiglia
 e miei fratelli mio sorella
 Garmel ~~ora~~ ora di nuovo
 ti ricevo facci da me.

La tua offerta spera
 Concetto. Pac.

Lancetti 19 (1997)

Oh caroissimo sposo ieri
 giorno 15 o ricevuta la tua
 amata lettera la quale
 mi sai sapere lo stato
 della tua salute lo stesso ti
 posso assicurare da me e i
 nostri cari figli e tutta la
 famiglia la parte tua e
 la mia. Garand pose un
 anche due cartoline illustrate
 io caro sposo le ricevo tutte le
 tue lettere ma non ho perche
 da non ricevo notizie da
 me non come fosse. Percio
 mi dice che quando ti
 concedi il governo di 5000
 di dare il premio di 5000

20 -
 lina tu sei contento di questo
 modo ma dire se sperare di
 passare qualche giorno perfino
 il diavole va e spara una la
 salute non torna più.
 Garand sposo desidero sapere se
 ti quando il sussidio io prendo
 di il giorno compenso con i
 miei figli ora tu mi dice
 mi chiedo se dare la stessa
 paga che saranno 5000 al mese
 di mio io desidero se sapere se
 ti per tua o pure compresi
 da me mio sussidio. Oh spera
 a di Dio fatti arrivare questo
 lettere e fatti rasserenare il
 pensiero. Garand sposo come mi
 mi è arrivato il tua lettera
 lo parlato dalla mamma

3
 dalla mamma e tutti
 e mi a lettera che tu sai
 crescendo due figli a
 giorno ricevo i miei figli ti
 sei fatto la mia a detto
 come che sono partito
 per un'altra partito io prego
 sempre parta. Ah spera
 di fatto scarsi di qualità
 pericolo e anche io
 una messa carnale
 Jano Giuseppe spera
 ti perche figurare che
 pensiero lo sempre penso di
 te. fatta termino con la
 penza e non col cuore
 dandoti forte facci col affacci
 di vero cuore di me e i
 nostri cari figli e tutta la

Nº. 14.

7 lirojn por ni kaj ciaj infanoj. Nun ci diras al mi, ke ili devas doni al ni cian pagon, kiu estos de 300 liroj ĝiumonate, sed ni deziras scii, ĉu tio estas aldone al tio, kion ni enspezas. Nun ni esperu je Dio, por ricevi al ci tiun ĝi leteron kaj por serenigi al ci cian penson. Kara edzo, kiam alvenis al mi cia letero, mi portis ĝin tuj ĝe la panjon de cia leŭtnanto kaj ĝi diris al mi, ke ci plipeziĝadas je 2 kilogramoj ĉiutage kaj konsekvence mi vidas, ke ci bone fartas kaj ĝi ankaŭ diris al mi ke vi devis foriri al alia loko. Mi ĉiam preĝas al Sankta Joakimo, ke li evitigu al ci kelkajn danĝerojn kaj mi ankaŭ promesis al li meson kaj ankaŭ alian al Sankta Jozefo. Sekve vi povas imagi, ke mia penso estas ĉiam al ci: Sufiĉe. Mi finas per la plumo, sed ne per la koro, donante al ci fortajn kisojn el tuta koro de mi kaj de niaj karaj infanoj Antonieto kaj Mariuccia kaj ci ne povas imagi la babiladon de Maria, kiu diras al ni, ke kiam ci revenos, ci alportos al ĝi pupon kaj ĝi donos al ci fortan kison. Kara edzo, cia panjo ricevis cian leteron kaj ankaŭ la ilustritajn kartojn. Nun mi sendas al ci la Sanktan benon de cia patro kaj de cia patrino; kisojn de ciaj fratinoj, kisojn de mia familio, de miaj fratoj, de mia fratino Carmela. Nun ankoraŭ kisojn de mi. Concetta Paci. »

Al Legationario - Ferracini Emilio
 1ª Divisione Volontaria
 4º Gruppo Battaglione
 Battaglione Equilino
 Camp. Comando Gruppo
 Ministero della guerra O. M. S.
~~Spagna~~ Roma

Tiu laŭvorta traduko, ĉu ĝi ne vidigas person speciale naivan? Certel!
 La heroj standardoportistoj de la faŝista ideo estas nur malfeliĉuloj, aŭtentikaj dungitaj soldatoj, kiuj, riskas sian vivon por monaj premioj de demobilizo. Ĉu sin oferema spirito? Ne! Avido al gajno, profunda misero!
 Morti por la faŝismo! Kaj tiuj naivaj alvokoj! Kaj tiuj mesoj! Tre vanaj tamen, ĉar la adresato de tiu-ĝi letero, falinta en niajn manojn, ĉar li frenezigiĝis -kiel centoj da aliaj-, devas estitre malproksime, en la alia mondo....
 La reĝimo de tiuj obskuraj propagandagentoj, kiuj konvinkas la malfeliĉan vidvinton, ke ŝia edzo estas bone zorgata, ke li estas, por tiel diri, grasigata! Malgraŭ tio, la apatio ĉeestas. La edzino ne estas partieca, ŝi ne diras: batalu kaj mortu kiel faŝisto. Ŝi preĝas. Tio estas silenta malespero, la sola, kion permesas la Mussolini'a reĝimo. Tion da rezigno kaj naiveco surprizas: vere, tie la opinio estas tia! Estas tiuj malfeliĉuloj, kiujn oni prezentas al ni kiel la "armitan avangardon" de la faŝismo! Kia malforteco! Kia trompo!
 Ni transiru al la poŝta organizo, kiu, per la demobilizaj premioj -garantiitaj de neekzistanta registaro- aldonas oficialan karakteron al la ekspedicio.

La leteroj estis adresitaj iel al la "poŝto restanta" de la Militministro en Romo, sendube por kaŝi, almenaŭ por kelke da tempo, la lokon al la familioj, ĉe kiu troviĝas iliaj familianoj. Jen estas unu el tiuj kovertoj, kiu pruvas, ke la sendinto estis jam trompita: "Romo" anstataŭas Hispanujo" ni

Ni ne epilogos. Tiuj atestoj sufiĉas, ili estas elokventaj. Ne! La milito ne vivas en la animo de la popoloj; ili restas pacemaj malgraŭ la perfortoj; la bravaĵoj kaj la fiaventuroj de iliaj militemaj tiranoj. Tiuj ĉi estas fiaskontaj: ili estas nur palaj kaj efemeraj marionetoj, devigataj ĉiam uzi la trompadon por konduki siajn popolojn al la buĉejo.

LA KONTRAŬFAŜISTA KUNLIGO DE ĈIUJ ESPERANTO - SOCIETOJ EN BARCELONA.

Faŝismo kun ĉiuj ĝiaj kruelecoj kaj malbonoj kaŭzitaĵoj al la Homaro, havas tamen, unu bonan flankon, ĉar ĝi samtempe kaŭzas, ke la tuta antaŭeniĝinta homaro, partioj kaj klasoj pli kaj pli kunigu sin, kunfandiĝas en unu granda, potenca, kontraŭfaŝista bloko por kontraŭstari la kruelecon kaj brutecon de la faŝismo.

Tiu tiro al unueco inter la kontraŭfaŝistaj amasoj trovis sian laŭtan resonon, inda por imiti kaj deca kiel ekzemplo inter la esperantistaj societoj en Barcelono.

En Barcelono sin kunigis propravole ĉiuj Esperanto - societoj sen escepto de iliaj malsamaj politikaj tendencoj, en unu granda Esperanto - Kontraŭfaŝista - Kataluna - Komitato.

La tasko de tiu Esperanto Komitato, estas propagandi, per la internacia lingvo Esperanto, en - kaj eksterlande por la Generalitat (Registaro) de Katalunjo, sciigi al la mondo pri la novaĵ akiraĵoj sur la tereno de Kulturo, Ekonomio kaj Sociala Ordo.

Tiu peresperanto agado de Barcelona Esperantistaro montras gravan rolon de la internacia lingvo en la batalo kontraŭ faŝismo kaj evidentiĝis, ke en la estonto la Internacia Lingvo Esperanto okupos gravan lokon en la kultura kaj socia vivo de nova Katalunujo.

Jaume Miravittles, la Komisaro de Propagando de la Generalitat de Katalunujo akceptis la patronecon de la Kataluna Kontraŭfaŝista Esperanto Komitato kaj en sia alparolo li diris: " Mi esperas, ke Esperanto kontribuos al rapida venko super la faŝismo kaj kunlaboros por instali la pacon kaj kulturon en nia lando."

En la unuaj kunsidoj 15 deligitoj - esperantistoj unuanime akceptis, ke la oficiala bulteno "Comunicat de Premsa" de Generalitat de Catalunya estigu samtempe ilia oficiala organo, kiu estas de du reprezentantoj de ambaŭ grandaj sindikatoj U. G. T. kaj C. N. T. redaktata, por reprezenti simbole la demokratian kaj unuecan karakteron de hispana popolo.

Plue oni entreprenos fari pli intensan propagandon en eksterlando por organizi ekspoziciojn kaj porhispanaj vesperojnkaj krome instigi la eksterlandajn Esperanto Federaciojn, societojn ktp. por kunigi kaj alpreni la malkaŝan sintenon kontraŭ la faŝismo.

Esperanto, lingvo internacia, lernebla kaj parolebla por ĉiuj popoloj estiĝis grava faktoro por reciproka interkompreno inter la popoloj. Faŝismo, la plej kruela kaj barbara elmonro de homa estaĵo, estas la plej ŝovinista kaj plej granda malamiko de moralo, kulturo kaj hometiko.

La malpermeso kaj persekutado de Esperanto movado en Germanujo, Portugalujo, la kruela mortigado de la Cordoba esperantistaro devas konvinki la Esperantistaron, ke ĝia plej granda malamiko estas la faŝismo. Do, pro tio, la Barcelona Esperantistaro kunigis por konduki la senpardonan batalon kontraŭ la faŝismo, esperante, ke la tutmonda Esperantistaro sekvos ilian ekzemplon kaj kunhelpos en la defendo de homaj rajtoj, kulturo kaj paco.

SOVET - UNIO EN LA UNUA LOKO.

En la lastaj semajnoj atingis nian oficejon multaj solidaracesprimoj el diversaj partoj el mondo. Ofte estis prezentitaj en la formo materia aŭ spirita. Por ni, batalantoj por la sendependeco de nia patrujo por la libereco de nia popolo estis ĉiuj esprimoj el niaj fratoj alte taksataj. Hispana popolo neniam forgesos tion, la hispanoj scipovas esti dankaj kaj spontaneaj!

Ĉi sube estas montrita unu el multaj atestoj de solidareco kun la hispana popolo. Tiun fojon ĝi estas el malproksima Ordjonikidze (Nord Kaikazio - U. S. S. R.) okaze de Unua de Majo:

VIVU UNUA DE MAJO - LA TAGO DE INTERNACIA PROLETA SOLIDARECO !

GEKAMERADOJ LABORULOJ !

Hodiaŭ estas Unua de Majo! Hodiaŭ la laboruloj de Sovetio kaj proletoj de kapitalistaj landoj Festas grandan Feston de laboro kaj Libero. En la tago de Unua de Majo ni sciigas la tutmondan proletaron, ke konstruado socialisma en nia lando estas finita. En USSR. je 1/6 parto de terglobo, dank al gvidado de komunista partio kaj ĝia gvidanto, gvidanto de la tutmonda proletaro - k - do Stalin, la socialismo jam ekzistas, kaj estas realeco!

En nia lando ankaŭ sukcese finigas la plenumado de Dua kvinjarplano. Kelkaj fakoj de popola mastrumo, kelkaj industrioj, sian planon plenumis jam dum kvar jaroj, anstataŭ kvin. Festante tiun ĉi tagon, la Unua Majo, kiu kunligas kun festo de IRH (MOPR), ĉi ĉi solene juras nek unu minuto forgesi pri vi, niaj klasfratoj.

Ni donas proletan promeson ĉiam, kun granda energio partopreni en IRH (MOPR) laboro. La IRH - organizaĵo de nia instituto havas en siaj vicoj pli ol 400 gestudentojn. Por frata materiala helpo al virinojn kaj infanojn de Respublika Hispanio, ni kolektis inter sin 4223 da rublojn. Krom tio ni daŭrigas regule, ĉiumonate dekalkuli de sia stipendio kaj salajro Unu procenton en fondo por helpo al niaj Hispanaj Klaskameradoj.

Tiun ĉi ni faros ĝis tio momento, kiam Hispanaj Respublikanoj venkos kaj forigos la Hispanajn faŝistojn kaj alilandajn faŝistajn intervenojn.

Ni ne lasos la revoluciajn batalantojn kaj iliajn familiojn al malsata morto, je pereco sen hejmo kaj manĝo.

Ni promesas ĉiam kaj ĉie esti kun vi !

Por daŭrigi sian vivon la kapitalismo aplikas nun la saman lastan rimedon por ke tute sklavigi kaj senrajtigi, eĉ same elemente, la internacian laboristaron.

La sanga faŝismo kruelege furiozas inter la laboristaro en kapitalistaj landoj.

Centoj de la plej bonaj klasbatalantoj estas mortigitaj kaj pafmortitaj en faŝismaj landoj.

Proksimiĝas grandegaj bataloj, en kiuj ni kunbatalos ŝultro al ŝultro; rusoj, francoj, angloj, hispanoj, hollandoj, belgoj, ĉinoj amerikanoj, kanadoj, argentinoj, ĉeĥoslovakoj, aŭstralianoj, nov - zelandoj, meksikanoj, aŭstrioj, svisoj, ĉiloj, svedoj, estonoj, norvegoj, k.t.p. kontraŭ la internacia faŝismo.

Internacia proletaro tio ĉi jam pruvis en Hispanio, kie kun hispanoj kunbatalas kaj mortas la franculoj, sveduloj, belguloj, ĉeĥoslovakuloj, germanuloj, hollanduloj, bulgaruloj, ĉinuloj, angluloj, ktp. kontraŭ la sola malamiko - kapitalismo kaj ĝia lakeo faŝismo.

Ili konas, ke batalastrekpro bonstato de Hispanio; ili savas kulturon, savas progreson; ili batalas kaj mortas pro demokrateco kaj libero de ĉiu progressa homaro.

Kun helpo de Internacia lingvo - Esperanto fortigu la fratan solidarecon! Uzu Esperanton je servo de tutmonda proletaro !

Unuigu kaj plifortigu unuecan fronton de laboristaro kontraŭ la sanga faŝismo, kontraŭ nov preparanta mondbuĉado !

Rakontu al vastaj laborularoj de kapitalistaj landoj la veron pri Sovetio

Karaj Klasfratoj !

La studentaro, profesora - pedagoga personaro kaj oficistoj de Agrara Ins-

Nº. 14.

- 13 -

stito en u. Ordjonikidze (Nord - Kaukazio) sendas al vi en tiun 8i tagon, la tago de proleta solidareco - Varmegan Proletan Saluton !

Vivu la unuiĝa Popola Fronto !

Vivu la Heroa Proletaro de Respublika Hispanio !

Vivu la Internacia Proleta Solidareco !

Vivu la Komiterno !

Komisiite de studentara kolektivo subskribis;

(sekvas 20 subskriboj.)

EN HISPANA RESPUBLIKO LA UNUA DE MAJO ESTOS LA LABORTAGO. (lasthore).

Por solonigi la Unuan de Majo proksiman en Respublikana Hispanujo, la ambaŭ Regionaj Komitatoj de U. G. T. kaj C. N. T. decidis;

Konsideri tiun Unuan de Majo kiel labortagon. Kune okazigi mitingojn nur vespere de Unua de Majo, aŭ la duan de Majo matene.

Proponi al la Laboristaj Internacioj, ke la dato de Unua de Majo estu utiligita de ĉiuj Laboristaj Internacioj por la Kontraŭfaŝista Hispana Movado !

